

Sarajevo, 03.05.2022. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
25.04.2022. – 29.04.2022.

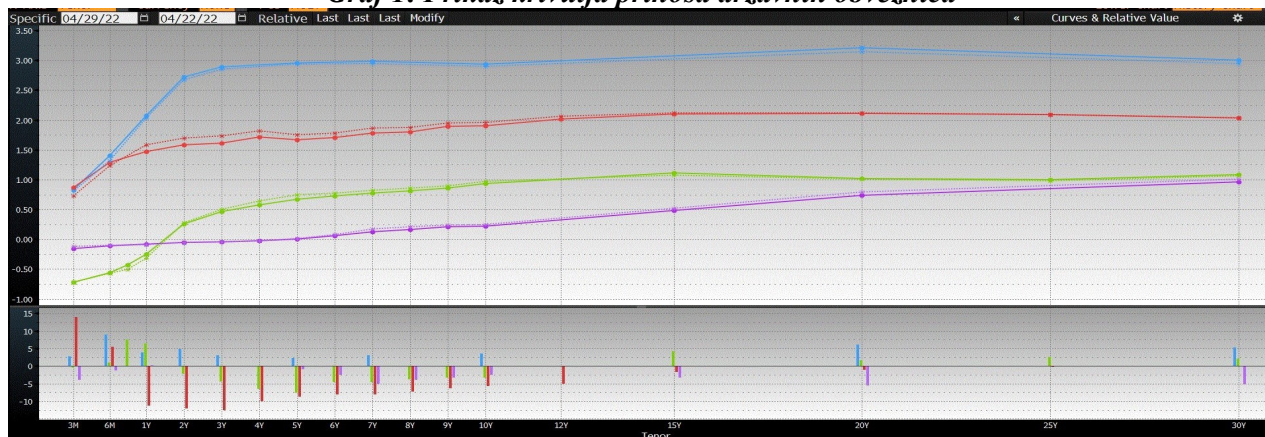
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	22.4.22	-	29.4.22	22.4.22	-	29.4.22	22.4.22	-	29.4.22	22.4.22	-	29.4.22
2 godine	0,28	-	0,26	2,67	-	2,71	1,71	-	1,59	-0,05	-	-0,05
5 godina	0,75	-	0,68	2,93	-	2,95	1,76	-	1,67	0,02	-	0,02
10 godina	0,97	-	0,94	2,90	-	2,93	1,96	-	1,91	0,25	-	0,23

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	22.4.22	-	29.4.22
3 mjeseca	-0,695	-	-0,696
6 mjeseci	-0,569	-	-0,559
1 godina	-0,297	-	-0,226

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 22.04.2022. godine (pune linije) i 15.04.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Do polovice prošloga tjedna fokus investitora se preusmjerio na ozbiljnost usporenja ekonomskih aktivnosti u Kini uzrokovan rekordnim brojem umrlih od Covid19 u Šangaju. To je utjecalo na oštro smanjenje prinosa obveznica eurozone. Pad istih je nastavljen do polovice tjedna, nakon odluke Rusije da ukine isporuke prirodnog plina Poljskoj i Bugarskoj, ali je nakon toga, usljed objavljenih podataka o nastavku rasta inflacije u eurozoni, došlo do korekcije prinosa navise. U odnosu na prethodni tjedan prinosi njemačkih obveznica su povećani između 4 i 6 bazih bodova. Nakon vijesti o ukidanju isporuke plina predsjednica Europskog povjerenstva Von der Leyen je upozorila kompanije da ne pokleknu pred zahtjevom Rusije da se plin plaća u rubljama, jer bi se to tretiralo kao kršenje sankcija. Ministar ekonomije Njemačke Habeck je izjavio da je Njemačka već dovoljno smanjila ovisnost o nafti iz Rusije čime bi puni embargo bio „podnošljiv“ i da je uvoz nafte već smanjen na oko 12% sa 35%, koliko je iznosio prije napada na Ukrajinu. Goldman Sachs je objavio da sada očekuje prvo povećanje kamatnih

stopa ECB od 25 baznih bodova u srpnju, kao i dodatna povećanja u runju i prosincu, a nakon toga još četiri u 2023. godini, kako bi kamatna stopa koju ECB plaća na depozite banaka iznosila 1,25% (trenutno -0,50%). Morgan Stanley je objavio da je za eurozonu smanjio očekivanu razinu rasta GDP-a u ovoj godini na 2,7% sa ranijih 3,0%, te je za 1% smanjio očekivanu razinu ekonomskog rasta u 2023. godini usljed očekivanog izraženog usporenja rasta u drugoj polovici ove godine. Vlada Njemačke je smanjila prognoze rasta GDP-a zemlje u ovoj godini na 2,2% u usporedbi sa 3,6%, koliko je očekivano u siječnju. Za 2023. godinu prognoze rasta GDP-a iznose 2,5%, blago iznad ranijih prognoza. Za inflaciju se očekuje da će u prosjeku tijekom ove godine iznositi 6,1%, a da bi u narednoj godini trebalo da se smanji na 2,8%.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	OŽUJAK	6,2%	6,3%	6,4%
2.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	TRAVANJ	7,5%	7,5%	7,5%
3.	Temeljna stopa inflacije – EZ (prelim.)	TRAVANJ	3,2%	3,5%	2,9%
4.	Stopa inflacije – Njemačka (prelim.)	TRAVANJ	7,6%	7,8%	7,6%
5.	Stopa inflacije – Francuska (prelim.)	TRAVANJ	5,1%	5,4%	5,1%
6.	Stopa inflacije – Austrija (prelim.)	TRAVANJ	-	7,2%	6,8%
7.	Stopa inflacije – Španjolska (prelim.)	TRAVANJ	9,0%	8,3%	9,8%
8.	Stopa inflacije – Italija (prelim.)	TRAVANJ	6,5%	6,6%	6,8%
9.	GDP – EZ (tromjesečno) prelim.	I tromjesečje	0,2%	0,2%	0,3%
10.	GDP – Njemačka (tromjesečno) prelim.	I tromjesečje	0,2%	0,2%	-0,3%
11.	GDP – Francuska (tromjesečno) prelim.	I tromjesečje	0,3%	0,0%	0,8%
12.	GDP – Belgija (tromjesečno) prelim.	I tromjesečje	-	0,3%	0,4%
13.	GDP – Austrija (tromjesečno) prelim.	I tromjesečje	-	2,5%	-1,5%
14.	GDP – Španjolska (tromjesečno) prelim.	I tromjesečje	0,6%	0,3%	2,2%
15.	GDP – Italija (tromjesečno) prelim.	I tromjesečje	-0,2%	-0,2%	0,7%
16.	Output građevinskog sektora – EZ (G/G)	VELJAČA	-	9,4%	4,4%
17.	Industrijske prodaje – Italija (G/G)	VELJAČA	-	20,9%	16,9%
18.	Potrošnja stanovništva – Francuska (G/G)	OŽUJAK	-	-2,4%	-2,3%
19.	Obujam maloprodaje – Finska (G/G) prelim.	OŽUJAK	-	-1,7%	-0,3%
20.	Maloprodaja – Španjolska (G/G) prelim.	OŽUJAK	1,4%	-4,2%	0,9%
21.	Maloprodaja – Nizozemska (G/G)	OŽUJAK	-	9,8%	16,5%
22.	Ifo indeks očekivanog povj. investitora – Njemačka	VELJAČA	83,5	86,7	84,9
23.	GfK indeks povjerenja potrošača – Njemačka	TRAVANJ	-16,0	-26,5	-15,7
24.	Stopa nezaposlenosti – Španjolska (tromjesečno)	I tromjesečje	13,0%	13,65%	13,33%
25.	Ukupan broj nezapos. – Francuska (u milijunima)	I tromjesečje	-	2,96	3,13

SAD

Ekonomski se rast SAD neočekivano smanjio u I tromjesečju, nakon što je ponovni rast zaraženih Covid19 negativno utjecao na ekonomsku aktivnost, iako pad proizvodnje daje pogrešnu sliku o ekonomiji zbog solidnog rasta domaće potražnje. **GDP je u I tromjesečju smanjen za 1,4% tromjesečno svedeno na godišnju razinu, ispod očekivanja (1,0%), nakon rasta od 6,9% u prethodnom tromjesečju.** Inače, GDP je zabilježio prvo smanjenje od recesije zabilježene u pandemiji prije dvije godine.

Osobna potrošnja u SAD je povećana iznad očekivanja u ožujku zbog velike potražnje za uslugama, dok je stopa inflacije zabilježila najveću razinu od 1982. godine. **Stopa inflacije je u ožujku dosegla razinu od 6,6% godišnje, ispod očekivanja (6,7%), nakon rasta od 6,3% godišnje u mjesecu ranije.** Isključujući promjenljive komponentne hrane i energije, stopa temeljne inflacije je povećana na 5,2% godišnje, ispod očekivanja (5,3%). Investitori očekuju da će Fed povećati referentnu kamatnu stopu za 50 baznih bodova na sastanku koji se održava ovog tjedna, kao i da će odlučiti da počne da smanjuje svoj portfelj državnih obveznica i hipotekarnih vrijednosnih papira koje su pomogle da troškovi pozamljivanja potrošača, posebno na hipoteke, budu niski tijekom pandemije Covid19, a koji je vrijedan 8,5 bilijuna USD.

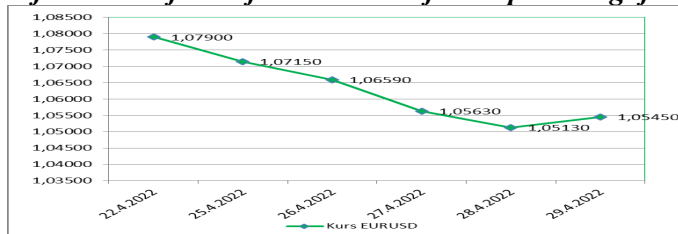
Najveći pružatelj mirovinskih usluga u SAD, Fidelity će omogućiti investitorima da dodaju bitkoin svojoj mirovinskoj štednji pod utjecajem rastuće potražnje za kriptovalutama. Inače, američka Vlada je tijekom prošloga mjeseca upozorila mirovinske fondove da budu izuzetno pažljivi prilikom ovakvih poteza, naglašavajući da možda neiskusni investitori ne shvataju koliko mogu biti promjenljive kriptovalute.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Aktivnosti predrađ.sektora Feda iz Dalasa	TRAVANJ	5,0	1,1	8,7
2.	Porudžbine trajnih dobara (prelim.)	OŽUJAK	1,0%	0,8%	-1,7%
3.	FHFA indeks cijena kuća (M/M)	VELJAČA	1,5%	2,1%	1,6%
4.	Indeks povjerenja potrošača	TRAVANJ	108,2	107,3	107,6
5.	Prodaja novih kuća	OŽUJAK	768.000	763.000	835.000
6.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	22. travnja	-	-8,3%	-5,0%
7.	Veleprodajne zalihe (M/M) prelim.	OŽUJAK	1,5%	2,3%	2,6%
8.	GDP (Q/Q)	I tromjesečje	1,0%	-1,4%	6,9%
9.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	23. travnja	180.000	180.000	185.000
10.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih	16. travnja	1,399.000	1,408.000	1,409.000
11.	Osobni prihod	MAR	0,4%	0,5%	0,7%
12.	Osobna potrošnja	MAR	0,6%	1,1%	0,6%
13.	Stopa inflacije (G/G)	OŽUJAK	6,7%	6,6%	6,3%
14.	Indeks povjerenja potrošača Sveuč. iz Mičigena (final.)	TRAVANJ	65,7	65,2	59,4

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,0790 na razinu od 1,0545.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Optimizam među proizvođačima u Velikoj Britaniji je smanjen najbržim tempom od krize izazvane virusom Covid19 jer su porudžbine usporene, a cijene su značajno povećane. Anna Leach, zamjenica glavnog ekonomiste iz CBI je istaknula da su porudžbine u prerađivačkom sektoru nastavile da rastu, kao i output, iako sporijim tempom pod utjecajem ratnih dejstava u Ukrajini što je pogoršalo ranije probleme koji su se pojavili tijekom pandemije Covid19. Ovakve okolnosti su povećale troškove na najviše razine od 70-ih godina, dok je i zabrinutost za dostupnost sirovina također značajno povećana.

Zaduživanje Vlade Velike Britanije je na kraju 2021/22. godine bilo za skoro 20% veće u odnosu na očekivanja koja su prezentirana u proračunu prošloga mjeseca. Ovakvi podaci su pojačali izazove za ministra financija Sunaka koji je već pod pritiscima da pomogne kućanstvima i biznisima u uvjetima snažnog inflatornog vala, ali koji ističe da želi stabilizirati javne financije nakon snažnog zaduživanja koje je zabilježeno tijekom pandemije Covid19.

Ministrica inozemnih poslova Truss je tijekom obraćanja vezanog za inozemnu politiku istaknula da će Velika Britanija ići „dalje i brže“ kako bi utjecala na potiskivanje snaga Rusije iz Ukrajine, te dodala da je pobjeda Ukrajine „strateški imperativ“ zapada. Velika Britanija je ponovo odložila puno uvođenje post Brexit uvoznih kontrola na dobra iz EU, te će ova odluka biti pomjerena do kraja naredne godine, a pod izgovorom da se ne želi pojačavati ionako rastuća inflacija. Velika Britanija je napustila jedinstveno EU tržište u siječnju 2021. godine i odgodila je punu primjenu kontrola na granicama u nekoliko navrata zbog zabrinutosti oko poremećaja u lukama i zbog pandemije Covid19, ali i novih rizika od povećanja troškova života.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Rightmove cijene kuća (G/G)	TRAVANJ	-	9,9%	10,4%
2.	CBI poslovno povjerenje	TRAVANJ	-15	-34	-9
3.	Pozajmice javnog sektora (u mlrd GBP)	OŽUJAK	19,2	17,3	9,9
4.	Nationwide cijene kuća (G/G)	TRAVANJ	12,6%	12,1%	14,3%

Tijekom protekloga tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR, dok je deprecirala u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad sa razine od 0,84111 na razinu od 0,83878, dok je tečaj GBPUSD smanjen sa razine od 1,2839 na razinu od 1,2574.

JAPAN

BoJ je sastanku koji se završio u četvrtak zadržala postojeću monetarnu politiku, učvršćujući odlučnost da podrži krhku ekonomiju Japana, usprkos deprecijaciji JPY i rastućem pritisku inflacije koji utječe na rast cijena uvoza za poduzeća i potrošače. BoJ je zadržala referentnu kamatnu stopu na razinu od -0,1%, dok je prinos na desetogodišnje državne obveznice i dalje na ciljanoj razini od 0,0%. Članovi odbora BoJ su se složili da i dalje drže referentnu kamatnu stopu na negativnoj razini, dok će nastaviti sa ogromnim programima stimulansa kako bi zadržali dugoročne kamatne stope oko 0%. Odluka BoJ je u suprotnosti sa drugim središnjim bankama, koje su pooštrile svoje monetarne politike kako bi suzbile inflaciju. BoJ je povećala izgleda za inflaciju za fiskalnu 2022. godinu, navodeći kao razlog povećanje globalnih cijena energije i drugih sirovina. BoJ je također priopćila da će ponuditi kupovinu neograničenog iznosa državnih obveznica na svakoj sesiji po potrebi. Guverner Kuroda je izjavio da žele da spriječe rast dugoročne kamatne stope u skladu sa rastom prinosa inozemnih obveznica, kao i da ostaje pri stavu da slab JPY doprinosi ekonomiji Japana, što sugerira da deprecijacija valute vjerojatno neće potaći BoJ da promijeni ultrastimulativnu politiku.

Proizvodna aktivnost u Japanu se povećala u travnju sporijim tempom u odnosu na prethodni mjesec, jer su prekidi u lancima opskrbe i strogi lockdown u Kini zbog korone utjecali negativno na potražnju u inozemstvu. Aktivnosti u sektoru su pomogle da se održi otpornost proizvodnje, ukupnih porudžbina i optimizma u vezi s godinom koja dolazi, čak i kada su proizvođači postajali sve oprezniji zbog stalnih pritisaka na rastuće cijene zbog rata u Ukrajini, logističkih zastoja i globalnih ekonomskih očekivanja.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

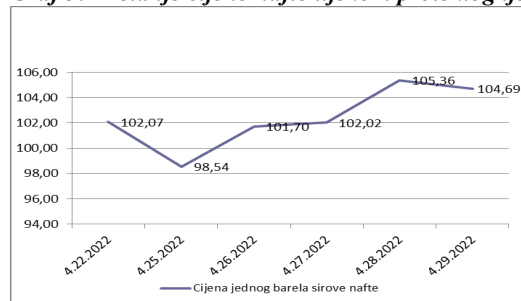
Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Vodeći indeks (final.)	VELJAČA	-	100,0	101,2
2.	Koicidirajući indeks (final.)	VELJAČA	-	96,8	96,3
3.	Stopa nezaposlenosti	OŽUJAK	2,7%	2,6%	2,7%
4.	Industrijska proizvodnja (G/G) prelim.	OŽUJAK	-1,3%	-1,7%	0,5%
5.	Maloprodaja (G/G)	OŽUJAK	0,3%	0,9%	-0,9%
6.	Prodaja u supermarket., robnim kućama (G/G)	OŽUJAK	1,7%	1,5%	0,1%
7.	Indeks započelih kuća (G/G)	OŽUJAK	-0,5%	6,0%	6,3%

JPY je tijekom proteklog tjedna aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio pad sa razine od 138,79 na razinu od 136,95. JPY je deprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast sa razine 128,50 na razinu od 129,70.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 102,07 USD (94,60 EUR). Tijekom protekloga tjedna cijena nafte nije bilježila značajne promjene. U ponedjeljak je cijena smanjena ispod 100 dolara po barelu, što je bila najniža razina cijene u ovoj godini. Pad je uslijedio uglavnom zbog pojačanog straha od ponovnog zatvaranja ekonomije. Peking se pripremao za teški lockdown jer se zemlja bori da obuzda širenje virusa Covid19 koji otežava lance nabave i pojačava prijetnje po stabilnost ekonomije i posljedično se održava na cijenu nafte. U utorak i srijedu cijena nafte je blago povećana nakon što se Narodna banka Kine obvezala da će pružiti podršku ekonomiji i kako bi pomogla u ublažavanju zabrinutosti zbog pada potražnje u zemlji zbog mjera zatvaranja. Komercijalne zalihe nafte u SAD su tijekom protekloga tjedna povećane manje nego što se očekivalo, a što je utjecalo na blagi rast cijene nafte. Zalihe su povećane za 700.000 barela na ukupnih 414,4 milijuna barela u tjednu koji se završio 22. travnja, priopćila je EIA. Analitičari su očekivali rast zaliha za 2 milijuna barela. Pojedini izvori navode da će se OPEC+ vjerojatno držati odluke o postupnom povećanju obujma proizvodnje (dodatnih 432.000 barela dnevno) tijekom lipnja, a o čemu će se raspravljati na sastanku 5. svibnja. Krajem tjedna cijena je bila pod utjecajem slabijeg ekonomskog rasta u Kini, najvećem uvozniku nafte, što je zasjenilo strahove da bi opskrba mogla biti smanjena potencijalnom zabranom EU na uvoz nafte iz Rusije. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 104,69 USD (99,28 EUR), te je na tjednoj razini zabilježen rast od 2,57%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

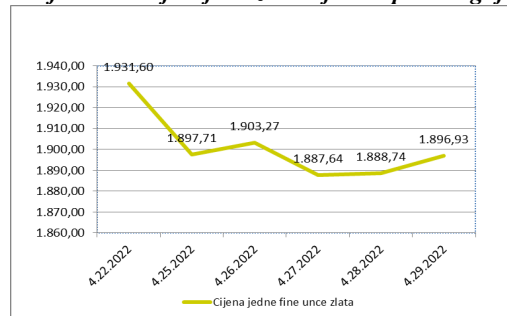

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.931,60 USD (1.790,18 EUR). Cijena zlata je početkom tjedna smanjena, te se tijekom trgovanja našla na najnižoj razini u posljednja četiri tjedna pod utjecajem očekivanja da će Fed implementirati agresivniju monetarnu politiku, dok će snažniji dolar umanjiti atraktivnost zlata. Pored iščekivanja odluka Feda, cijena zlata je bila pod utjecajem odluka investitora o ulaganjima u sigurnije investicije i jačanja dolara.

Indeks dolara je dostigao najvišu razinu od prosinca 2002. godine, potaknut očekivanjima da će Fed djelovati agresivnije od drugih banaka o pitanju referentne kamatne stope, dok su ulaganja u sigurne investicije smanjena pod utjecajem slabije zabrinutosti oko usporenja rasta u Kini i Europi. Do kraja tjedna cijena nije bilježila značajne promjene jer investitori očekuju ishod rezultata sastanka FOMC-a koji se završava 4. svibnja. Investitori očekuju da će referentna kamatna stopa biti povećana za 50 baznih bodova. Zvaničnici Feda su se uskladili oko planova za ubrzanje tempa povećanja kamatnih stopa ove godine, ali su i dalje podijeljeni oko toga gdje se zaustaviti vezano za rast kamatne stope kako ekonomija ne bi utonula u recesiju. Stanje u Rusiji će također imati utjecaj na kretanje cijene zlata. Očekuje se da će predsjednik Putin objaviti potpuni rat Ukrajini i pokušati da nadoknadi neuspjeha koji su zabilježeni tijekom napada na Ukrajinu. Objava rata bi omogućila masovnu mobilizaciju Rusa.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.896,93 USD (1.798,89 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.